

Cehennem hakkında

Atilla Bey: “Cehennem nerededir? Bulunduğu yer bakımından dünya ile ilgisi var mıdır?”

Cehennemin yeri gaybî bir konudur. Bize bildirilmemiştir. Allah'ın mülkü çok geniştir. Hikmeti ve iradesi nereyi dilerse, Cehennemi oraya yerleştirir. Biz Ehl-i Sünnet Ve'l-Cemaat, Cehennemin şu an varlığına inanıyoruz. Fakat yeri konusunda bir şey söyleyemiyoruz.¹ Âhîret âlemine ait menziller ve yerler bu dünya gözümüzle görünmezler.

Ancak bazı rivayetlerin işaretleriyle belirli ölçülerde bakılabilirler. Meselâ Peygamber Efendimiz'in (asm): “Cehennem yedinci yerin altındadır” veya “Cennet semada, Cehennem ise yerin içindedir”² ya da, “Dünya sıcaklığının şiddeti Cehennemin nefesindedir” buyurduğu rivayetleri vardır.³

Üstad Said Nursî Hazretleri, Cehennemin yerin altında olduğunu haber veren hadisleri şöyle tefsir etmiştir:

Cehennem dünya ile çok yakından alâkadardır. Meselâ yazın şiddetli sıcaklığına, “Cehennemin hararetindedir” denmiştir. Bir diğer husus, Cehennem, dünya sakinlerinden olan insanlar ve cinlerle dolacaktır. Fakat ışığı çekildikçe, yani dünyanın gölgesi üzerine düştükçe ay görünmediği gibi, Cehennem de perdeli ve nursuz ateş olduğu için bize dünya gözümüzle görünmez ve hissedilmez.

Cehennem ikidir: Biri Küçük, diğeri Büyük Cehennemdir. Küçük Cehennem, şimdilik Büyük Cehennemin çekirdeği hükmündedir ve Büyük Cehenneme ait bazı vazifeleri Allah'ın emriyle dünyada ve berzah âleminde görmektedir. Bulunduğu yer bakımından dünya ile alâkadar olduğu haber verilen Cehennem, Küçük Cehennemdir. Küçük Cehennem yerin altında, yani merkezindedir. Nitekim Jeoloji ilmince de bilinir ki, yerin merkezine doğru her otuz üç metre kazıldıkça sıcaklık bir derece artmaktadır. Yerkürenin yarı çapı altı bin küsur kilometre olduğu düşünülürse, yerin merkezinde en az iki yüz bin derecelik bir ateş bulunduğu sabit olur. Bu da “Cehennem ateşinin dünya ateşinden iki yüz derece fazla harareti vardır”⁴ hadisine uygundur.

İleride kıyametten sonra yerküre nasıl ki üzerinde yaşayan cinleri ve insanları, Allah'ın emriyle, etrafında dönerek sınırını çizdiği mahşer meydanına dökülecek ise, karnında taşıdığı Küçük Cehennemi de Büyük Cehenneme Allah'ın emriyle teslim

edecektir. Küçük Cehennem, Büyük Cehennemden bir menzil olacaktır.5

Dipnotlar:

1- İŖârâtü'l-İ'câz, s. 180;

2- Söz konusu rivâyetler için bakınız: Müstedrekü'l-Hâkim, 4/568, 569, 594; El-Faslu ve'l-Milel, İbn-i Hazem, 2/130; Ed-Dürrü'l-Mensur, 4/57; KeŖfü'l-Hafâ, 1/281; Ed-Dürerü'l-Müntesire, Suyutî ve Ahmed bin Hanbel'in Müsned'inden nakil; Müsnedü'l-Firdevs, 2/114; Kenzü'l-Ummâl, H. No: 39773; El-Bidâye Ve'n-Nihâye, İbn-i Kesîr, 2/172; Râmuзу'l-Ehâdîs, 272; Ez-Zühd, İbnü'l-Mübârek, 2/118, H. No: 398; Beyhakî, Ŗuâbu'l-Îmân, 2/244;

3- Hadis kaynakları için bakınız: Buhârî, 1/142; Müslim, 1/430; İbn-i Hibban, 3/28, 29, 30; Ŗerhü's-Sünne, 2/208; Râmuзу'l-Ehâdîs, 6, 9;

4- Bu mânâdaki hadisler: İbni Mace, 77:7; Sahih-i Müslim, hadis no: 2841; Tirmizî, 37:7;

5- Mektûbât, s. 14, 15;